



RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia 04.08. 2016 r.

PROKURATOR GENERALNY

PK I BP 025.169.2016

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

04 08. 2016

Data wpływu

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Miścu

W nawiązaniu do pisma z dnia 19 lipca 2016 r., nr GMS-WP-173-196/16, dotyczącego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, druk nr 771, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177), uprzejmie przedstawiam, co następuje.

W projekcie proponuje się poszerzenie zakresu przedmiotowego ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu poprzez nadanie nowego brzmienia w art. 1 w pkt 1 lit. a (tiret trzecie) oraz dodanie w nowelizowanej ustawie art. 2a, zawierającego definicję pojęcia zbrodni ukraińskich nacjonalistów i ukraińskich formacji kolaborujących z III Rzeszą. Projektowane zmiany wprowadzają tym samym możliwość prowadzenia, na podstawie art. 55 ustawy o IPN, postępowań karnych przeciwko osobom zaprzeczającym sprawstwu tych zbrodni.

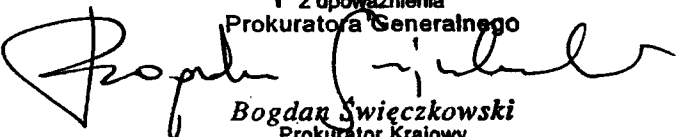
Projektowane uzupełnienie kompetencji Instytutu Pamięci Narodowej, zarówno naukowo-badawczych, jak i śledczych, o zagadnienia związane ze „zbrodniami ukraińskich nacjonalistów i ukraińskich formacji kolaborujących z III Rzeszą”, poprzez zachowanie w art. 1 w pkt 1 lit. a nowelizowanej ustawy aktualnego brzmienia zdania wprowadzającego do wyliczenia (art. 1 pkt 1 projektu ustawy), zakłada tym samym, że zbrodnie te dokonywane były w latach 1917-1990 r. Taki zabieg legislacyjny powoduje, że projektowana regulacja pozostaje w sprzeczności z wiedzą

historyczną w tym zakresie, jak również z treścią uzasadnienia projektu ustawy, w którym wskazano m.in., że : „Podczas okupacji terytorium II Rzeczypospolitej przez III Rzeszę w okresie od lutego 1943 do lutego 1944, na terenie byłego województwa wołyńskiego, doszło do masowej eksterminacji ludności polskiej przez nacjonalistów ukraińskich.”.

Posłużenia się przez projektodawców określeniem: „zbrodnie nacjonalistów ukraińskich oraz zbrodnie ukraińskich formacji kolaborujących” nie sposób uznać za poprawne, bowiem wymagać będzie wykładni pojęcia „ukraiński nacjonalista”, a tylko taka osoba będzie mogła być uznana za sprawcę zbrodni spenalizowanej w dodawanym art. 2a nowelizowanej ustawy. Takie brzmienie projektowanego przepisu uczyni ze zbrodni „ukraińskich nacjonalistów” przestępstwo indywidualne właściwe, a więc takie, którego będzie się mógł dopuścić jedynie ktoś, kto w chwili jego popełnienia miał szczególną właściwość, czyli był ukraińskim nacjonalistą.

Należy podkreślić również, że zbrodnię może popełnić osoba fizyczna - ten, kto jest zdolny do ponoszenia odpowiedzialności karnej (mający określony wiek, będący poczytalnym). Natomiast w projektowanym przepisie art. 2a oraz w nowelizowanym art. 1 pkt. 1 w lit.a tiret trzecie, jako podmiot, któremu będzie można przypisać odpowiedzialność karną wskazano „ukraińską formację kolaborującą z III Rzeszą”, czyli podmiot zbiorowy.

Konieczne wydaje się rozważenie, czy z uwagi na kontekst polityczny zasadne jest wskazanie lat 1925-1950 jako czasokresu „zbrodni nacjonalistów ukraińskich”, odnośnie których właściwym miałyby być IPN, czy też zbrodnie te należałoby odnieść jedynie do okresu 1939-1950 r. tj. do czasu, w którym działały: OUN- Bandera, UPA oraz ukraińskie jednostki wojskowe współdziałające z wojskami III Rzeszy. Ponadto należy zwrócić uwagę, że czyny karalne inspirowane nacjonalizmem ukraińskim, a popełnione w okresie istnienia II RP, były ścigane w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy.

z p.o. a.s.m.
z upoważnienia
Prokuratora Generalnego

Bogdan Święczkowski
Prokurator Krajowy